

Wiete Westerhof (1944-2024)

H.E. Menke¹, C.C. de Renner² | Fotografie: Renie Westerhof-Pot

Op 3 juli 2024 overleed dr. Wiete Westerhof. Van 1978 tot 1994 was hij als dermatoloog verbonden aan het Binnengasthuis en later het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. Vanaf 1994 was hij tien jaar lang directeur van de Stichting Nederlands Instituut voor Pigmentstoornissen (SNIP), waarvan hij zelf de initiator was. We gedenken hem met enkele reflecties en persoonlijke herinneringen.

Wiete was een boerenzoon, geboren in Siegerswoude, een dorp ten oosten van Drachten in Friesland. Hoewel hij koos voor een universitaire studie en een academische carrière verloochende hij nimmer zijn boerenafkomst. Zijn opleider Rudi Cormane moet eens gezegd hebben: "Wil je nu dermatoloog zijn of wil je boer zijn?" Het zal daarom geen toeval zijn dat hij met gezin ging wonen in Ipendam, een dorp in het veenplasseengebied ten noorden van Amsterdam. Achter zijn huis was een groot weiland, aansluitend bij het prachtige natuurgebied 'het Twiske'. Het huis met grote tuin omgeven door water. Hij bezat een praam, waarmee hij weleens met familie en vrienden pleziertochtjes door het boerenland maakte.

In die idyllische thuisomgeving was hij omringd door vrouwen: zijn echtgenote Renie en hun vier dochters. Geen mensenleven blijft gespaard van tragiek. Oudste dochter Wendy overleed op 30-jarige leeftijd aan kanker. Het heengaan van Wendy heeft hem diep aangegrepen, hij werd door dit overlijden in zekere zin een wat ander mens, wat bezadigder... Ongetwijfeld heeft dit hem mede doen besluiten vervroegd te stoppen met zijn levenswerk bij de SNIP.

Hij was een man van verschillende werelden. Zo bezaten Wiete en familie een familiehuis/landgoed in Petit Paris, een gehucht in de bossen en bergen van de Drôme, ten noorden

¹ Dermatoloog n.p., medisch historicus en destijds voorzitter bestuur SNIP

² Officemanager afdeling Dermatologie, Amsterdam UMC en voorheen officemanager SNIP

van Avignon in Frankrijk, waar hij zich met gezin tweemaal per jaar – in mei en in de zomer - in alle rust terugtrok. Maar ook daar was stilzitten er niet bij. Er viel altijd genoeg te doen en daarnaast ging zijn racefiets altijd mee voor de nodige tochten.

Ook werkte hij lange tijd als tropenarts in Afrika. Zeker weten doen we het niet, maar mogelijk ontstond daar zijn liefde voor de dermatologie van mensen met een huid van kleur en specifiek voor pigmentstoornissen.

PIGMENTOLOGIE

Wiete had twee aandachtsgebieden: wondgenezing en pigmentstoornissen. Hij betoonde zich daarbij initiatiefrijk. In aansluiting op zijn functie als chef de clinique bij de afdeling dermatologie van het Amsterdamse AMC was hij, zoals gezegd, in 1994 initiator en (mede-)oprichter van de SNIP. Wiete stopte zijn hele ziel en zaligheid in het tot een succes maken van de SNIP. Drie jaar later was hij initiator en (mede-)oprichter van de *Color foundation* die onder andere *skin bleaching* bestudeerde, het fenomeen waarbij mensen hun huid lichter maken door gebruik van chemische middelen om zo een betere positie in de samenleving te verwerven. Alleen al daaruit blijkt dat hij oog had voor de maatschappelijke aspecten van pigment. De foundation organiseerde congressen, stimuleerde wetenschappelijk onderzoek en publicaties hierover en realiseerde een weblog.

Met de SNIP wist Wiete de dermatologische zorg en het wetenschappelijk onderzoek naar pigmentstoornissen naar een hoger niveau te tillen. Onder zijn leiding verwierf de SNIP nationale en internationale erkenning als expertisecentrum. Zijn visie en ondernemingszin waren kenmerkend voor een werkomgeving vol initiatieven en vernieuwende ideeën. De medewerkers hebben Wiete gekend als een heel fijn, laagdrempelig bereikbaar en zeer betrokken persoon. Hij was altijd oprecht geïnteresseerd in het wel en wee van zijn werknemers, zowel tijdens werk, als daar buiten. Buiten het werk om werd er regelmatig iets georganiseerd voor de medewerkers (en partners), waaronder een jaarlijkse barbecue bij Wiete en zijn vrouw Renie thuis. Altijd zeer geslaagd en gezellig en waar alle medewerkers goede herinneringen aan hebben.

Ook stond hij aan de wieg van de Nederlandse vereniging voor vitiligopatiënten (nu vitiligo.nl geheten). Bij monde van voorzitter Paul Monteiro: “We hebben Wiete leren kennen als iemand

die met grote vakkundigheid en toewijding betrokken was bij de zorg en aandacht voor vitiligopatiënten. Hij bleef het nieuws van de vereniging volgen tot vlak voor zijn overlijden”.

CARRIÈRE EN WAARDERING

Hij was tomeloos ambitieus, promoveerde cum laude en ambieerde het hoogleraarschap. Naar eigen zeggen, zag Rudi Cormane in hem zijn opvolger. Zover kwam het niet. Vol verve richtte hij verder zijn aandacht aan de begeleiding van promovendi en het werken aan zijn eigen publicaties.

Hij was een gedreven onderzoeker die in Nederland desondanks niet echt de waardering kreeg die hij volgens ons verdiende. Hij voelde zich in het buitenland tussen zijn medepigmentonderzoekers beter op zijn plaats en meer gewaardeerd. Geen toeval dat hij erelid was van de European Society for Pigment Cell Research (ESPCR). Hij was nu eenmaal een man die internationaal dacht. Afrika en de voormalige koloniën van Nederland (Suriname en Indonesië) waren voor hem geliefde plekken van onderzoek, maar ook de moderne westerse wereld, met wetenschappelijke relaties in Europa, Amerika en Azië, vormde zijn werkterrein. Hoewel - het zij toegegeven - Wiete geen begenadigd spreker was, ontving hij vaak uitnodigingen om presentaties te verzorgen.

Bij zijn afscheid als dermatoloog van het AMC organiseerde men een groot symposium. Dat werd bijna nog afgeblazen omdat hij twee dagen voor de happening letterlijk instortte, wellicht door oververmoeidheid. De bekende Amerikaanse pigmentdeskundige Pearl Grimes uit Los Angeles had bij die gelegenheid een Hollywood-achtige documentaire gemaakt over Wiete die wat pathetisch begon met het verhaal van een boerenjongen die Nederland van de ondergang redde door met zijn vinger het gat in de dijk te dichten. Zijn ware verdienste is dat hij pigmentstoornissen in Nederland op de dermatologische kaart heeft gezet.

CORRESPONDENTIEADRES:

Henk Menke

E-mail: henkmenke@gmail.com

Carmen de Renner

E-mail: c.c.derenner@amsterdamumc.nl